ਹਰੀ ਨਿਵਾਸ ਗੁਪਤਾ

ਬਨਾਮ

ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2017 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3105)

08 ਨਵੰਬਰ, 2019

[ਇੰਦੂ ਮਲਹੋਤਰਾ ਅਤੇ ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) - ਸਥਾਨਕ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਖਬਰ ਆਈਟਮ ਕਿ ਨੇਪਾਲ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤਿੰਨ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ, ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਬਿਰਾਟਨਗਰ, ਨੇਪਾਲ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਗੈਸਟ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਨੇਪਾਲੀ ਔਰਤਾਂ - ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਲਈ ਫੁੱਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਲਈ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਉੱਚਿਤ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ - ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ - ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ: ਧਾਰਾ 311 ਸੰਦੇ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਨਾਲ - ਤੁਲਸੀਰਾਮ ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ (2) ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ 'ਉਚਿਤ ਪੜਾਅ' ਤੇ' ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਨਿਯਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ

ਹੈ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ - ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮਨ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ - ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਬਿਹਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੌਕਰ (ਵਰਗੀਕਰਣ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 2005 - rr.14, 20 - ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਆਰਟਸ.233-236; ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) - ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ 'ਨਿਯੰਤਰਣ' - ਫੁੱਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਬੁਲਾ ਕੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) - ਨ੍ਰਿਪੇਂਦਰ ਨਾਥ ਬਾਗਚੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਜਪਾਲ ਕੋਲ ਹੈ - ਰੱਖੀ ਗਈ: ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਵਿਵਾਦ ਨ੍ਰਿਪੇਂਦਰ ਨਾਥ ਬਾਗਚੀ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ - ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੀਆਂ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ, ਨਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਰਜ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।) ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ - ਇਹ ਧਾਰਾ 235 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਿਯੰਤਰਣ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਰਸਮੀ ਆਦੇਸ਼ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ - ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਲਈ ਪੂਰਾ ਅਦਾਲਤੀ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 12.02.14, ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ - ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਦੋ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ - ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਾਭ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਅਸਵੀਕਾਰ - ਹੋਲਡ: ਫੁਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਮਿਤੀ 311(2) ਦੀ ਧਾਰਾ 311(2) ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਯੂ/ਕਲੇਜ (ਬੀ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। 13.08.2015 - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਮਲਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਲੰਬਿਤ ਹੈ - ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 11.09.2015 ਦੇ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੋਈ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ - ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਵੀ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵਾਂ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ - ਆਰਡਰ ਖਾਲੀ ਰਹੇਗਾ - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਆਰਟ.311(2)।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਰਟ

ਹੋਲਡ: 1.1 ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ, ਕਿ ਇਹ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। ਫੈਸਲੇ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਰਵਾਇਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਵੀ ਬੇੜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਹਾਈ

ਕੋਰਟ ਨੂੰ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 311(ਬੀ) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। 2) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। [ਪਾਰਾ 8, 10] [453-ਏ-ਬੀ; 454- ਸੀ-ਡੀ]

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1991) 1 SCC 362 : [1990] 3 Suppl. SCR 354 ; ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਤੁਲਸੀਰਾਮ ਪਟੇਲ (1985) 3 SCC 398 : [1985] 2 Suppl. SCR 131 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

1.2 ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ 12 ਫਰਵਰੀ, 2014 ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਿਛਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਰੈਜ਼ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਬਾਰ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 311(2) ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ 'ਢੁਕਵੇਂ ਪੜਾਅ 'ਤੇ' ਸ਼ਬਦ ਨਿਯਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। . ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਖਾਸ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ, ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮਾੜੇ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ

ਪਾਇਆ ਕਿ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨਾ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇੱਕ ਪੈਰੇ ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਕਰਕੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਨੁਪਾਤ ਅਤੇ ਖੋਜ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਪੂਰੇ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। [ਪਾਰਾ 11, 15] [454-ਈ-ਜੀ; 458-ਬੀ-ਡੀ]

ਰੀਨਾ ਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2012) 10 SCC 215 ; ਰਿਸਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2014) 13 SCC 244 : [2014] 7 SCR 544 – 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1978) 1 SCC 405 : [1978] 2 SCR 272 ; ਈਸਟ ਕੋਸਟ ਰੇਲਵੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਦੇਵ ਅੱਪਾ ਰਾਓ ਅਤੇ ਹੋਰ (2010) 7 SCC 678 : [2010] 7 SCR 908 ; ਮੁੱਖ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਿੰਗਾਸਨ ਰਬੀ ਦਾਸ (1991) 1 SCC 729 ; ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦੀਨਬੰਧੂ ਬੇਹੇਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (1997) 10 SCC 383 ; ਸੁਦੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2005) 11 SCC 525 ; ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2006) 13 SCC 581 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

2. ਵਿਵਾਦ ਨ੍ਰਿਪੇਂਦਰ ਨਾਥ ਬਾਗਚੀ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ/ਸ਼ਬਦ "ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 311 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਉਪਬੰਧ (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ" ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ

ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਮਤੇ ਅਤੇ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) [ਕਲਾਜ਼ (ਸੀ)] ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਿਰੀਖਣ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ, ਨਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਤਸੱਲੀ ਦਰਜ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311(2)। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 235 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਰਸਮੀ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੈ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣਾ। [ਪਾਰਾ 17, 18] [458-G-H; 461-B-F]

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨ੍ਰਿਪੇਂਦਰ ਨਾਥ ਬਾਗਚੀ AIR 1966 SC 447: [1966] SCR 771 - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

3. ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਨੁਛੇਦ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਵਾਲੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। 13 ਅਗਸਤ 2015 ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਲੰਬਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 11 ਸਤੰਬਰ 2015 ਦੇ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੋਈ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਪਏ ਦੋ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਨੁਛੇਦ 311(2) ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ - ਨਿਆਂਇਕ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਬਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਅਤੇ

ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵਾਂ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਜੇਕਰ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਵਿਵਾਦ ਦੀਆਂ ਖੂਬੀਆਂ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਮਸਲਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ, ਯਾਨੀ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 19-20] [463-B-G]

ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ (2011) 11 SCC 458 : [2011] 3 SCR 830 – 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1990] 3 ਸਪਲ. SCR 354 ਪੈਰਾ 8 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[1985] 2 ਸਪਲ. SCR 131 ਪੈਰਾ 8 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[1978] 2 ਐਸਸੀਆਰ 272 ਪੈਰਾ 12 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2010] 7 SCR 908 ਪੈਰਾ 12 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

(1991) 1 SCC 729 ਪੈਰਾ 13 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

(1997) 10 SCC 383 ਨੇ ਪੈਰਾ 13 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

(2005) 11 SCC 525 ਨੇ ਪੈਰਾ 13 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

(2006) 13 SCC 581 ਨੇ ਪੈਰਾ 13 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

(2012) 10 SCC 215 ਪੈਰਾ 13 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2014] 7 SCR 544 ਪੈਰਾ 13 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[1966] SCR 771 ਨੇ ਪੈਰਾ 16 ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ

[2011] 3 SCR 830 ਪੈਰਾ 18 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2017 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3105।

2014 ਦੇ CWJC ਨੰਬਰ 8636 ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 19.05.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

2017 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3106-3107।

ਐਸ.ਆਰ.ਸਿੰਘ, ਨਿਦਾਸ਼ ਗੁਪਤਾ, ਸ੍ਰ. ਸਲਾਹਕਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਨੀਤਾ ਪੰਡਿਤ, ਸ਼ਿਵਮ ਸ਼ਰਮਾ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ, ਅੰਕੁਰ ਯਾਦਵ, ਕੁ. ਜਪਨੀਤ ਕੌਰ, ਸ. ਆਸ਼ਾ ਗੋਪਾਲਨ ਨਾਇਰ, ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਆਦਿਤਿਆ ਦੀਵਾਨ, ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਕੁ. ਸਰੋਜ ਬਾਲਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਪ੍ਰਵੀਨ ਐਚ. ਪਾਰੇਖ, ਸ੍ਰ. ਐਡਵੋਕੇਟ, ਦੇਵਾਸ਼ੀਸ਼ ਭਾਰੂਕਾ, ਰਵੀ ਭਾਰੂਕਾ, ਕੁ. ਸਰਵਸ਼੍ਰੀ, ਜਸਟਿਨ ਜਾਰਜ, ਮਿਸ. ਤਾਨਿਆ ਚੌਧਰੀ, ਸ. ਪ੍ਰਤਿਊਸ਼ਾ ਪ੍ਰਿਯਦਰਸ਼ਿਨੀ, ਐੱਮ/ਐੱਸ. ਪਾਰੇਖ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਐਡਵ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਸਾਂਝਾ ਫੈਸਲਾ ਤਿੰਨ ਨਿਆਂਇਕ ਅਫਸਰਾਂ, ਹਰੀ ਨਿਵਾਸ ਗੁਪਤਾ, ਕੋਮਲ ਰਾਮ ਅਤੇ ਜਤਿੰਦਰ ਨਾਥ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜੱਜ, ਫੈਮਲੀ ਕੋਰਟ, ਸਮਸਤੀਪੁਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਉਪਰੋਕਤ-ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ; ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਅਰਰੀਆ; ਅਤੇ ਐਡ-ਹਾਕ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਅਰਰੀਆ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ।

2. 29 ਜਨਵਰੀ 2013 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਅਖਬਾਰ (ਉਦਘੋਸ਼) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਬਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ 26 ਜਨਵਰੀ 2013 ਨੂੰ ਨੇਪਾਲ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤਿੰਨ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਬਿਰਾਟਨਗਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਗੈਸਟ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਨੇਪਾਲੀ ਔਰਤਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਲਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ, ਪਟਨਾ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਛੋਟੇ ਲਈ 'ਹਾਈ ਕੋਰਟ') ਨੇ 18 ਫਰਵਰੀ 2013 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪੂਰਨੀਆ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਤਰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ 24 ਫਰਵਰੀ 2013 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਰਾਹੀਂ

ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਤਿੰਨ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਛੱਡ ਕੇ ਨੇਪਾਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕੋਮਲ ਰਾਮ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਕੁਆਰਟਰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ 22 ਫਰਵਰੀ 2013 ਨੂੰ ਉਸੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਹੋਰ ਖ਼ਬਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ 'ਤੇ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਅਰਰੀਆ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। 20 ਜੂਨ 2013 ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਰਾਹੀਂ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ 26 ਅਤੇ 27 ਜਨਵਰੀ 2013 ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬੰਦ ਸਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਫੋਨ ਸਰਗਰਮ ਸਨ, ਉਹ ਫੋਰਬਸਗੰਜ ਕਸਬੇ ਦੇ ਟਾਵਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਸੀ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇਕੱਠੇ ਸਨ, ਨਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ। ਕੋਮਲ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ 26 ਅਤੇ 27 ਜਨਵਰੀ 2013 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪੂਰਨੀਆ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਠਹਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਬਿਲ 'ਤੇ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਅਤੇ ਕੋਮਲ ਰਾਮ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨਘੜਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੋਟਲ ਉਸ ਮਿਆਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਕੋਮਲ ਰਾਮ ਦੇ ਰੈਂਕ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਠਹਿਰਦਾ ਸੀ।

3. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 5 ਫਰਵਰੀ, 2014 ਨੂੰ ਹੋਈ ਆਪਣੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮਤਾ ਪਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੱਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311(2) ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਬਿਹਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੌਕਰ (ਵਰਗੀਕਰਣ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 2005 ਦੇ ਨਿਯਮ 14 ਅਤੇ 20 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 10 ਫਰਵਰੀ, 2014 ਨੂੰ ਹੋਈ, ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ

ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਫੁੱਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311(2) ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਫੁਲ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ 12 ਫਰਵਰੀ 2014 ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

4. ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ (ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ 'ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ') ਨੇ 19 ਮਈ 2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਨਾ ਕਰਕੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

5. ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮਿਤੀ 12 ਫਰਵਰੀ 2014, ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਲਈ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ:

“ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਨਜ਼ੂਰ ਹਨ, ਅਤੇ 12.02.2014 ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 (2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਚਿਤ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ.

ਇਹ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਦੋ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੋ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਜ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਾਰੇ ਪਰਿਣਾਮੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਟਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨਗੇ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਬਾਕੀ ਦੋ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ 25% ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਰਜ਼ੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ”

6. ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਢੁਕਵੇਂ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰੋ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ 12 ਫਰਵਰੀ 2014 ਦੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਨ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

7. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ, ਯਾਨੀ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

8. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2), ਪੜ੍ਹੋ:

311. ਯੂਨੀਅਨ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ।—(1) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਰਾਜ ਜਾਂ ਸੰਘ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(2) ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਿਵਾਏ ਉਸ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੁਰਮਾਨਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ-

(a) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਚਰਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਬੀ) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ

ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਜਾਂ (ਸੀ) ਜਿੱਥੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਰਾਜਪਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਧਾਰਾ (1) ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤ, ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। . ਧਾਰਾ (2) ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿਚ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਅਪਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, 1 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਤੁਲਸੀਰਾਮ ਪਟੇਲ, 2 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 311(2) ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

“5. ...ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ 3 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 3 ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਥਾਰਟੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਕਿ

ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਤੁਲਸੀਰਾਮ ਕੇਸ ਦੇ ਪੰਨਾ 270 'ਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ: (ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ 504, ਪੈਰਾ 130)

"ਕਿਸੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਜਾਂ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਕੇਸ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਫੇਲ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

9. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਭਰੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਤੱਥ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ, 12 ਫਰਵਰੀ 2014 ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਦੋ" (sic-1) ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ) ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲੀ ਅਧੀਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਰੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਟਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਅਧਿਕਾਰੀ) ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ 25% ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਰਜ਼ੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

10. ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਰਵਾਇਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਵੀ ਬੇੜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 311(ਬੀ) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। 2) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

11. ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ 12 ਫਰਵਰੀ, 2014 ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਿਛਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਰੈਜ਼ ਜੂਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਬਾਰ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 311(2) ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ 'ਢੁਕਵੇਂ ਪੜਾਅ 'ਤੇ' ਸ਼ਬਦ ਨਿਯਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। . ਅਸੀਂ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 'ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ।

12. ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਤੇ ਈਸਟ ਕੋਸਟ ਰੇਲਵੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਦੇਵ ਅੱਪਾ ਰਾਓ ਅਤੇ

ਹੋਰ 4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਾਰਨ ਆਰਡਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਆਰਟੀਕਲ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੁਰਦਗੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਨ। ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਤੁਲਸੀਰਾਮ ਪਟੇਲ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 311 (2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ.

13. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁੱਖ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਿੰਗਾਸਨ ਰਬੀ ਦਾਸ, 5 ਰਾਜ ਉੜੀਸਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦੀਨਬੰਧੂ ਬੇਹਟਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, 6 ਸੁਦੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, 7 ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ। , 8 ਰੀਨਾ ਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, 9 ਅਤੇ ਰਿਸਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, 10 ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 (2) ਦੀ ਦੂਜੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਰੀਨਾ ਰਾਣੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,

“12. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸੇਵਾ

ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਸਮੁੱਚੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਚਿਤ ਫੈਸਲਾ ਲਵੇਗੀ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਸਾਲ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

"10. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਕਾਏ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ, ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਚੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਈ ਗਈ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਸਾਡੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਵਿਹਾਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। "

14. ਨਿਆਂਇਕ ਅਫਸਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਦੂਜਾ ਵਿਵਾਦ ਤੀਜੇ ਮੁੱਦੇ ਜਾਂ ਨੁਕਤੇ (ਸੀ) ਨਾਲ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਨਾਲ ਹੈ:

“ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ; ਚਾਹੇ ਇਹ ਕਾਗਜ਼ੀ ਕਲਿੱਪਿੰਗਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਪੂਰਨੀਆ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਸੀ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਸੰਭਵ ਸੀ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕੰਮ ਸੀ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜਾਂ ਅੱਧੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ; ਖਾਸ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਕੇ। ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ ਪਟੇਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।"

ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਾਗ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਸੰਭਵ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

15. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, "ਜਦੋਂ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕੰਮ ਬਣ ਰਿਹਾ ਸੀ", ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ "ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ; ਖਾਸ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਕੇ”। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਲਸੀਰਾਮ ਪਟੇਲ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ, ਤੁਲਸੀਰਾਮ ਪਟੇਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"130. ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 311 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਨੂੰ "ਰਾਖਣਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ

ਨਹੀਂ ਹੈ"। ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਨਹੀਂ" ਅਤੇ "ਅਵਿਵਹਾਰਕ" ਨਹੀਂ ਹਨ। ਆਕਸਫੋਰਡ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਅਭਿਆਸਯੋਗ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ, ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਪ੍ਰਭਾਵੀ, ਸੰਪੂਰਨ, ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ; ਸੰਭਵ"। ਵੈਬਸਟਰਜ਼ ਥਰਡ ਨਿਊ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ "ਅਭਿਆਸਯੋਗ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ: ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਯੋਗ, ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਸੰਭਵ"। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਅਭਿਆਸਯੋਗ ਨਹੀਂ" ਪਰ "ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮਲੀ ਨਹੀਂ" ਹਨ। ਵੈਬਸਟਰਜ਼ ਥਰਡ ਨਿਊ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ "ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ "ਵਾਜਬ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ: ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ" ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵਿਵਹਾਰਕ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਸੀ। ਇਹ ਕੁੱਲ ਜਾਂ ਪੂਰਨ ਅਵਿਵਹਾਰਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। ਲੋੜੀਂਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਾਜਬ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। "

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਖਾਸ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ, ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮਾੜੇ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇੱਕ ਪੈਰੇ ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਕਰਕੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਨੁਪਾਤ ਅਤੇ ਖੋਜ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਪੂਰੇ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

16. ਕੋਮਲ ਰਾਮ ਅਤੇ ਜਤਿੰਦਰ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਜਪਾਲ ਕੋਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨ੍ਰਿਪੇਂਦਰ ਨਾਥ ਬਾਗਚੀ, 11 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

“...ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੇਵਾ, ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਉਸ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।

17. ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨ੍ਰਿਪੇਂਦਰ ਨਾਥ ਬਾਗਚੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 233 ਅਤੇ 235 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਨ੍ਰਿਪੇਂਦਰ ਨਾਥ ਬਾਗਚੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 'ਨਿਯੰਤਰਣ' ਦੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ, ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

“13. [...] ਇਤਿਹਾਸ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਨਿਯੰਤਰਣ" ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਵਸਤੂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ. ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਇਹ ਸਹਾਇਤਾ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਰਥ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨੀ

ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪੂਰਵ ਸਥਿਤੀ, ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। "ਨਿਯੰਤਰਣ" ਸ਼ਬਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ "ਵੈਸਟ" ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਾ ਇਕਮਾਤਰ ਰਖਵਾਲਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯੰਤਰਣ, ਇਸ ਲਈ, ਸਿਰਫ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਜੱਜ ਉੱਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 227 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿਟਰਨ ਆਦਿ ਮੰਗਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 235 ਵਿੱਚ "ਨਿਯੰਤਰਣ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵੱਖਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਗਰਾਨੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੈ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਦੋ ਹੋਰ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ, ਸ਼ਬਦ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜੱਜ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ “ਸੌਦਾ” ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ “ਡੀਲ” ਸ਼ਬਦ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਵੱਲ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮਹਿਜ਼ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ।

14. ਧਾਰਾ 233 ਅਤੇ 235 ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਹੈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀ ਕੰਟਰੋਲ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਤਾਇਨਾਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ "ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ" ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਕੀ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਅਦਾਲਤ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਹੀ, ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 235 ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਹਿੱਸਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ

ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਪਰ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਛੁੱਟੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਹੈ। ਜੋ ਨਿਯਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਨਿਯੰਤਰਣ ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ ਦੇ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਛੋਟੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਲੇਖ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ "ਨਿਯੰਤਰਣ" ਦੇ ਕੇ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਵਿੱਚ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਡਰਾਫਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਰਮਾਣ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 50 ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"50. ਰਾਜ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗਾ।"

xx xx xx

17. [...] ਇਹ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਹਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਹੇ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰਾਜਪਾਲ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿ ਕੁਝ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ

ਨਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਖੋਹੀਆਂ ਜਾਣ। ਪ੍ਰੋਵੀਸੋਜ਼ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਲਝਣਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਰਾਜਪਾਲ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਸੰਜੋਗ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਰਾਜਪਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

18. ਸਮੀਕਰਨ/ਸ਼ਬਦ “ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਜੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਉਪਬੰਧ (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ" ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਮਤੇ ਅਤੇ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਵੰਡ ਲਈ ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) [ਕਲਾਜ਼ (ਸੀ)] ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਿਰੀਖਣ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ, ਨਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਤਸੱਲੀ ਦਰਜ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311(2)। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 235 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਰਸਮੀ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ

ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੈ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣਾ। ਇਹ ਨਿਰਪੇਂਦਰ ਨਾਥ ਬਾਗਚੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਪੈਰਾ 17 ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ "ਰਾਜਪਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੇਗਾ। ਇਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 233 ਤੋਂ 236 ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 'ਨਿਯੰਤਰਣ' ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ 12 ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

"15. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 (2) (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਪੇਸ਼ਗੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 235 ਅਤੇ 236 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 233 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਵੀ ਇੱਕ ਜੱਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

16. ਆਰਟੀਕਲ 233 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 234 ਤੋਂ 236, ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਤੋਂ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਰਾਜ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿੰਗਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

17. ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ [ਆਰਟੀਕਲ 233-236] ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 234

ਤੋਂ 236 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀਆਂ ਉੱਚ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311(2)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311(2) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 233-235 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕੱਲਾ ਰਾਜਪਾਲ ਹੀ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਨਿਪਟਾਰਾ, ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311(2)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

19. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 311(ਬੀ) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਵਾਲੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। 2) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 13 ਅਗਸਤ 2015 ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਰਾਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 11 ਸਤੰਬਰ 2015 ਦੇ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੋਈ ਅੰਤਮ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 (2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ

ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਪਏ ਦੋ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਨੁਛੇਦ 311(2) ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ - ਨਿਆਂਇਕ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ - ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵਾਂ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲ - ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਉਕਤ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਾਂਗੇ। ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ, ਯਾਨੀ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ।

20. ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate